

Διάγραμμα Μαθήματος

Κωδικός Μαθήματος	Τίτλος Μαθήματος	Πιστωτικές Μονάδες ECTS
EDUC-547DL	Θεωρία και Μεθοδολογία της Ανάγνωσης και της Γραφής	9
Προαπαιτούμενα	Τμήμα	Εξάμηνο
Κανένα	Παιδαγωγικών Σπουδών	Χειμερινό/Εαρινό
Κατηγορία Μαθήματος	Γνωστικό Πεδίο	Γλώσσα Διδασκαλίας
Επιλεγόμενο	Διδακτική της γλώσσας και της λογοτεχνίας	Ελληνική
Επίπεδο Σπουδών	Διδάσκων	Έτος Σπουδών
2 ^{ος} Κύκλος		1 ^ο
Τρόπος Διδασκαλίας	Πρακτική Άσκηση	Συναπαιτούμενα
Εξ Αποστάσεως	N/A	Κανένα

Στόχοι Μαθήματος:

Οι βασικοί στόχοι του μαθήματος είναι οι φοιτητές/τριες να:

- κατανοήσει μέσα από μια σύντομη ιστορική αναδρομή στη θεωρία και πράξη της πρώτης ανάγνωσης και γραφής, το βιολογικό, ψυχολογικό και κοινωνικό τους υπόβαθρο.
- Εμπενδώσει τις σχετικές με τον γραμματισμό, και ιδιαίτερα με τον αναδυόμενο γραμματισμό, θεωρίες και να τις εφαρμόσουν στην πράξη.
- Συνειδητοποιήσει τον ρόλο των φωνημάτων και των μορφημάτων ως βασικών μηχανισμών τόσο για την ανάγνωση όσο και για τη γραφή.
- Δώσει την απαραίτητη έμφαση στις οπτικές δεξιότητες και την περαιτέρω καλλιέργειά τους.
- μελετήσει την περίπτωση των παιδιών με ειδικές ανάγκες.
- Εμβαθύνει στις παιγνιώδεις δραστηριότητες που αποσκοπούν στην εκμάθηση της ανάγνωσης και της γραφής

Μαθησιακά Αποτελέσματα:

Με το τέλος του μαθήματος, οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να:

1. διδάξουν ευχάριστα και αποτελεσματικά την ανάγνωση και τη γραφή γενικότερα, και ειδικότερα την πρώτη ανάγνωση και γραφή, με τις ιδιαιτερότητες που εμφανίζει.
2. Αντιληφθούν τη σημασία του προαναγνωστικού και προγραφικού σταδίου για την όλη διαδικασία της ανάγνωσης και της γραφής.
3. Εντρυφήσουν στις σχετικές δεξιότητες με απώτερο στόχο την κατανόηση και ερμηνεία των

διάφορων αναπτυξιακών μοντέλων.

4. Προσαρμόσουν τη διδασκαλία τους στα ισχύοντα αναλυτικά προγράμματα.
5. Δουν από νέο πρίσμα και με τη δέουσα κατανόηση τη διδασκαλία της ανάγνωσης και της γραφής στα παιδιά με ειδικές ανάγκες.

Περιεχόμενο Μαθήματος:

- Ιστορική αναδρομή στη θεωρία και πράξη της πρώτης ανάγνωσης και γραφής.
- Βιολογική, ψυχολογική και κοινωνική βάση των σχετικών δεξιοτήτων.
- Ψυχογλωσσολογικές θεωρίες για την κατάκτηση του γραμματισμού.
- Προαναγνωστικό και προγραφικό στάδιο.
- Προσεγγίσεις πρώτης ανάγνωσης.
- Πορεία μάθησης της ανάγνωσης: μηχανισμός, κατανόηση, ύφος.
- Αναδυόμενος γραμματισμός.
- Ο ρόλος των φωνημάτων και των μορφημάτων στην ανάγνωση και τη γραφή.
- Αναπτυξιακά μοντέλα και δραστηριότητες για τη μάθηση της πρώτης ανάγνωσης και γραφής.
- Οπτικές δεξιότητες.
- Αρχική αναγνωστική κατανόηση.
- Φωνολογική επίγνωση.
- Γραφή: Ανάπτυξη λεπτών κινητικών δεξιοτήτων. Αναλυτικά προγράμματα, βιβλία γλωσσικής διδασκαλία και άλλα μέσα. Βοήθεια σε παιδιά με ειδικές ανάγκες.
- Παιγνιώδεις δραστηριότητες στο νηπιαγωγείο και την πρώτη τάξη του Δημοτικού

Μαθησιακές Δραστηριότητες και Διδακτικές Μέθοδοι:

Διάλεξη, Ατομική και ομαδική εργασία, Ατομική καθοδήγηση, Συζήτηση στην πλατφόρμα τηλεκπαίδευσης, δραστηριότητες, διάλογος, Παρουσιάσεις φοιτητών/τριών.

Μέθοδοι Αξιολόγησης:

Διαμορφωτική αξιολόγηση-ανατροφοδότηση, Ατομική εργασία, Ομαδική εργασία- παρουσίαση, Τελική εξέταση.

Απαιτούμενα Διδακτικά Εγχειρίδια και Βιβλιογραφία:

Τίτλος	Συγγραφέας	Εκδοτικός Οίκος	Έτος	ISBN
Η δύναμη της Λογοτεχνίας: Διδακτικές Προσεγγίσεις- Αξιοποίηση Διδακτικού	Πάτσιου Β.& Καλογήρου Τζ. (επιμέλεια)	Gutenberg	2013	

Υλικού (Δημοτικό- Γυμνάσιο- Λύκειο)				
--	--	--	--	--

Προτεινόμενα Διδακτικά Εγχειρίδια και Συμπληρωματική Βιβλιογραφία:

Τίτλος	Συγγραφέας	Εκδοτικός Οίκος	Έτος	ISBN
Η γραπτή γλώσσα στο Νηπιαγωγείο	Γιαννικοπούλου, Α.Α.,	Καστανιώτης	2002	9789600332186
Από την Προανάγνωση στην Ανάγνωση: Οδηγός για Γονείς και Εκπαιδευτικούς,	Γιαννικοπούλου, Α.Α.,	Καστανιώτης	2000	9789600320749
Διδακτική της πρώτης ανάγνωσης και γραφής.	Δερβίσης, Σ.Ν.,	Gutenberg.	1998	9789600107760
Η ανάπτυξη της γραφής στην προσχολική ηλικία – δραστηριότητες,	Κακανά, Δ., & Τσολάκη, Κ.,	Καστανιώτης	1999	9600325332
Γλώσσα και Επικοινωνία στο Παιδί	Κατή, Δ.,	Οδυσσέας.	1992	9789602101223
Πρώτη ανάγνωση και γραφή. Συνεργασία σπιτιού, σχολείου, παιδιού: Ευρωπαϊκές εμπειρίες,	Henrietta Dombey,	Έκφραση, Μεταίχμιο.	1998	9789603752240
Πρώτη ανάγνωση και γραφή	Κουτσουβάνου, Ε.,	Οδυσσέας.	2000	9789602103944
Διδακτική Γλώσσας και Κειμένων. Πρώτη Ανάγνωση και Γραφή. Αναδυόμενη Ανάγνωση και Γραφή	Παπάς, Α.,	Αθήνα.	1995	9789609081078
Ανάδυση του γραμματισμού	Παπούλια-Τζελέπη, Π. (επιμ.),	Καστανιώτης	2001	9789600331844
Η ανάγνωση	Πόρποδας, Κ.,	Αυτοέκδοση.	2002	9789608542341

Ανάγνωση και γραφή στην προσχολική εκπαίδευση.	Τάφα, Ευφ	Ελληνικά Γράμματα	2001	9789609552257
Beginning to read. Thinking and learning about print	Adams, M.J.,	MIT Press.	1998	9780262510769
Literacy from home to school. Reading with Alice	Campbell, R.,	Trentham Books Ltd.	1999	9781858561660
Exploring writing and play in the early years	Hall, N., & Robinson, A.,	David Fulton Publishers	1998	978-1843120100
Children learning to read	Itzkoff, S.W.,	Praeger Publishers	1996	9780275954369
Before writing. Rethinking the paths to literacy.	Kress, G.,	Routledge	1997	9780415138048
Literacy development in the early years: helping children read and write.	Morrow, L.M.,	Allyn and Bacon.	1997	9780205174423
Learning to teach to read	Roberts, G.R.,	Paul Chapman Publishing Ltd.	1999	9780761963295